

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articolii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armon — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 8 Septembrie.

Majestatea Sa împăratul a părăsit și provincia cea mai despre resărit, Bucovina. Căldura cu care Majestatea Sa a răspuns atât singuraticilor cât și deputațiilor a lăsat de sigur urme neșterse.

Majestatea Sa a părăsit Cernăuții în 18 Sept. la 5 oare dimineața. Stradele și unele edificii publice precum: bisericile și reședința metropolitană erau iluminate. Reuniuni și corporațiuni formau spațiere. Majestatea Sa s'a desprins la gară de căpitanul țerei și de primarii Cernăuților în termeni foarte grațioși.

La gara din Cernăuți în momentul plecării imperatului s'au împărțit poporului adunat proclamațiuni tipărite nemșese, românești și rutenesce. Căpitanul proclamațiilor a fost o mulțime împărătească pentru expresiunea alipirei și credinței, care a înțelinit'o la populațiunea Bucovinei în toate părțile.

Nobilimea a plecat la 3 oare dimineața cu tren separat la granița țerei. Aici despărțirea a fost foarte cordială. Monarhul, răspunzând baronului Vasilco, a dis, că va promova totdeauna interesele acestei țeri atât de scumpe pentru dînsul, interesele acestei țeri, care dimpreună cu nobilimea ei s'a deosebit totdeauna prin neclătită credință.

Până a nu sosi Maj. Sa la graniță, la stațiunea Gliboaca a fost întîmpinat de doi țerani români, Nicolae Babiu și Zama. Cel dintîiu a vorbit nemșese și cel al doilea românește*). După vorbiri țeranii au prezentat împăratului doi colaci uriași.

În Ungaria a decurs în septemăna trecută un lucru, de care nu trebuie să se mire nimenea. Cine cunoaște dispozițiunea Maghiarilor de a maghiariza cu puterea tot ce le ese înainte, nu se va mira, că în Buda-pesta s'a eliminat producțiunile dramatice în limba nemaghiară. Ne mirăm de naționalități, că lasă pe Maghiari să facă ce voiesc cu ele și stau indolente, când ar fi timpul să se apere dreptul limbii și cât este garantat prin lege. Nemții căți sînt în Ungaria, afară de Sasii din Transilvania, abia își deschid gura, ca să se apere. Dar și Sasii când au pășit Români se apere scoalele populare de introducerea limbii maghiare au scris ceva în diariul lor, mai mult însă nu au făcut nimic.

Dulcigno în loc de a trece din posesiunea Porții intr'a Munte-negrului, în ocupat de 8000 Albanezi, cari pe comisariul Porții, Riza Pașa, dimpreună cu două batalioane, ce i stau la dispozițiune, l'au dat brevi manii afară. După cum stau lucrurile la Dulcigno, dacă nu s'au versat încă sânge, se va versa cât mai curînd.

Din Ragusa se telegrafează, că puterile au încunoscînt pe principele

Nicolae, că numai cu trupele lui trebuie să ducă în îndeplinire ocuparea cetății Dulcigno. Dacă însă trupele muntenegrene vor fi bătute, sau vor lua parte și trupe regulate turcesci la apărarea Dulcignului, atunci și năile își vor îndrepta focul asupra cetății. Altă scire (dela 17 Sept.) spune, că bētrānii, muierele și copiii au părăsit cetatea. Bazarul e închis.

Reflecțiuni

asupra articolului „La cestiunea învătămîntului religios”, publicat în „Biserica și școala”.

Brașov, 5 August 1880.

Cu mirare am cetit în Nr. 16 a. c. al foaiei „Biserica și școala” din Arad un articol, intitulat „La cestiunea învătămîntului religios”, nesubscris de nimenea.

Acesta cuprinde în sine o critică asupra tractatului subreuniunii învătămîntului român gr. or. din țara Bărsei, cercul I, despre toma: „Care ar fi manualele cele mai potrivite pentru învătămîntul religios, precum și metoda, după care ar fi a se propune acest studiu?”

Partea I a „articulului” cuprinde în sine următoarele:

„Sub rubrica „Scolastic” s'a publicat în numerii 25, 26, 27 și 28 ai „Telegrafului român” din a. c. un tractat elaborat de o comisiune a subreuniunii învătămîntului român gr. or. din Țara Bărsei, Cercul I.”

„Tractatul respectiv se ocupă cu tema: care ar fi manualele cele mai potrivite pentru inv. rel., precum și met. după care ar fi a se propune acest studiu?”

Deși arată dl N. în punctul acesta, că „tractatul” s'a publicat în Nrii 25—28 ai „Tel. rom.” din a. c. apoi în Nr. 25 al acestuia sînt și numele autorilor „tractatului” publicate, prin urmare dlui scie, cu cine are a face; află totuși cu cale și de cui-ință, să atace mascat.

Dar nu avem ce-i face, dacă dlui pune mai mult preț pe mască decât pe obrazul d-sale însuși.

Cu masa pe obraz urmează apoi dl N. mai departe:

„Subiectul important, de care tractivează, ne atras atențiunea, și astfel l'am citit cu un viu interes; dar mărturisim, că mare ne a fost surprinderea, când am văcut concludsiunile, la care ajung autorii lui. Tractatul, de care vorbim, după o într'oducere lungă enunță: „Invătămîntul religiunii din manualele, de care se servese școala noastră poporală, cuprind în sine nesce material vast și desfășurat în amănunte și subtilități, cari fiindcă nu se potrivesc cu cultura generală a omului, nu în natura copilului, nici că pot efectua altmintrea asupra posterilor sufletesci ale acestuia, decât apăsându-l, con-

*) Pentru scurtime vom numi în decursul acestei scrieri: a) articolul din „Biserica și școala” simplu — „articlu”, b) pe autorii articlului — „dl N.”, iar c) tractatul subreuniunii — „tractat”. „Articlu” se împarte în trei părți principale, în partea primă citează câteva pasaje din „tractat”, fără de a le combate, ci le ia în ironie; în a doua defaimă pe autorii „tractatului”, ar în a treia hulesce propunerile și pretensiunile acestora, apoi le arată un metod minunat, după carele să se propună învătămîntul religiunii în școala poporală.

Spre mai bună înțelegere vom cita din cuvînt în cuvînt fie care parte a „articlului”; vom da la fie carea dințel'ensele deslușirile necesare, și vom arăta dacă și încât are „dl N.” dreptate, la ce și în spuna.

sumându-le și pasalisând desvoltarea lor. Ca rezultat al acestora se arată apoi în inima copilului încolțind germele unei frățesci, ear în mintea lui întrecînduse absurditatea și confusivitatea.

„Acesta este tonul, în carele se continuă tractatul întreg, dar spre orientare mai cităm următoarele: „Invătămîntul dogmatic trebuie scos afară din școala poporală”. Invătămîntul religiunii din manualele menționate leagă spiritul cel fraget de ponderositate cea nesuportabilă a confesiunii credinței, de nu se mai poate mișca din loc, și prin acesta vatămă natura omului, a căreia ființă și valoare se cuprindă chiar în desvoltarea progresivă”. „Deci legarea spiritului de ponderositate cea nesuportabilă a mărturisirei credinței trebuie scosă afară din învătămîntul religiunii în școala poporală”.

„Acesta este conchide apoi, că „invătămîntul religiunii în școala poporală se cupriudă în sine materialul în formă concretă nu abstracțiuni, nu dogme, ca astfel să îndrepte tinerimea, să o pună pe cale și să o înlesnească a se mișca liber și neaternată spre perfecțiune; însă se nu'i impedece aceasta prin legarea de ponderositate mărturisirei credinței. Prin urmare învătămîntul religiunii în școala poporală are să fie îmbrăcat în formă de istorioare, cari sînt a se lua din testamentul vechiu și nou”.

Căntînd asupra acestui punct al „articlului” aflăm, că:

a) De oarece dl N. ne vorbesce de sub mască, de bună samă va fi cetit și „tractatul” tot cu masa pe obraz.

Ochii masei se vede, că sînt acoperiți cu vre un vîl mai grosier, încât nu a putut dl N. vedē bine print'ensul; pentrucă la din contră, dacă este adevărat, că „tractatul” — „a atras atențiunea și astfel l'a cetit cu un viu interes....” ce l'a putut dar motiva, să iasă în public cu propozițiunea: „Tractatul, de care vorbim, după o într'oducere lungă enunță?”

Parecă on. public cetitoriu nu a putut vedē în Nr. 25 al „Tel. Rom.”, că într'oducerea „tractatului” se estinde abia preste douăzeci de rînduri tipărite, după care urmează îndată defacerea lui în părțile cardinale.

b) Nu este totuși cu neputință, a fi și altă cauză, care a silit pe dl N. să raporteze despre „tractat” altevași, însă nici decum, nici pe departe aceea, ce voiesce, ce nisuesce „tractatul” să ajungă.

Sînt adevăc aii oameni, cari, după ce au frunțat un op, nu mai reflectează asupra cuprinsului aceluiași, ci se mulțimesc cu aceea, că au o „idee” despre el; ear alți, după ce l'au frunțat, se pun cu tot sufletul lor pe aceea, ce cred, că au cuprins ei în mintea lor, și încep, a cloci la visuni; din cari firesc că nu poate eși decăt falsificarea adevărului.

De soinel acestor din urmă, se vede, că se ține și „dl N.”

Căntînd la visionariu, nu putem afla decăt o minte slabă, în care nu mai funcționează priceperea, judecata, rațiunea, ci o fantastică desfrînată; apoi unde este mintea confusă, acolo nu se poate bucura inima de simțuri nobile, desțepate, desvoltate, impuritate, și unde lipsesc aceste, acolo nu poate răpi voia pe om decăt la fapte — urite.

Scîm cu toții, că viașunea este o retă cire a minții.

Omul rătăcind perde drumul cel ducătoriu la scop și umbilă surda încoace și în-

colo; sau că ia un obiect drept altcevași — d. e. rîul drept bine, ce este stricăcios drept lucru folositoriu, minciună drept adevē ș. a.

Rătăcirea minții este efectul slăbirei, priceperei, judecăței și rațiunei (jocul fantasiei desfrînat); slăbirea acestor facultăți este mai cu samă și mai ales efectul împovărării, apăsării, respective îndopării lor pe timpul desvoltării lor cu material de învătămînt vast, desfăcut în mēnunte și subtilități, — cu abstracțiuni, cu sisteme științifice în mod silnic prin memorisare neînțeleasă, ca să le poată barem recita ori mărturisii.

Ei, dar „dl N.” ne arată în „articlu” nu numai, că d-sa se mulțimesce cu, și este pentru toate aceste rezultate minunate, pe care le-a putut da în școala poporală elementară de până acum învătămîntul științific, sistematic, dogmatic, dogmele îmbrăcate în vestimente de iesme; ci încă pretinde — se se practiceze toate aceste și de acum înainte, fiindcă s'au practisat până acum în școala poporală, și pentrucă dlui fără toate aceste nu și poate inchipui fericire pămîntească, nici cerească, prin urmare nici pe copiii Românilor crescuți creștinesce, așa dar nici scoalele românesce corespunderătoare, nici pe învătămîntul învătămîntului!

Estă dl N. în transfigurațiunea dsale: cu mintea? — visionariu; cu inima? — fără urmă de simț despre adevē, dreptate, bine, frumos, sublim; cu voia? — răpînd'i toate puterile spre: minciuni, ură frățescă, pismă, despreț, hulă, trufe, goană asupra luminii și a propagatorilor ei!

„Vē încelăși de raportor; nu ași găic notele caracteristice ale dlui N.” — ne va țice aici poate vre-un secundant al dlui N.

Fie și așa; să țicem, că nu le-am găic. A se încela omul în ceva, a nu găici ceva, cum se cade, nu este lucru cu neputință. Noi n'am pretins cumva ori cîndva, că sîntem infalibili; nici că ne ținem de, nici nu mărturisim dogma infalibilității.

c) Ear' dacă noi nu am găic, cum a putut dar dl N. trece cu vederea din într'oducerea „tractatului” următoarele: „Spre a putē judeca cu temei despre bunătatea, sau defectuositatea ori mancitatea manualelor pentru învătămîntul religiunii, de care dispunem noi astăzi trebuie mai întai să vedem, care este metoda cel mai potrivit, după carele ar fi să se propună acest studiu (— al religiunii)?”

Iar' dacă nu le-a trecut cu vederea; cum n'a putut cunoașce, pricepe și înțelegē, că „tractatul” în toate părțile lui nu vrea, nu pretinde, nu cere alt cevași decăt: „metodul cel mai potrivit, cel adevērat, după carele să se propună învătămîntul religiunii creștine în școala poporală elementară?”

Ori dacă cunoașce, pricepe și înțelegē d-sa scopul, voința, nisiunța „tractatului”:

Cum poate să citeze cu „despreț și ironie” pasage din partea II a „tractatului”: pt 1; pt 3. b); pt 3 e); — ear din partea III a aceluiași: pt 3. c) e) și un pasagiu din încheiere, — în care se arată, cum trebuie să se urmeze cu copiii în școala poporală, intru a le împărtăși adevērată cultură și educațiune morală și religiioasă; se spune pentruce trebuie scoase afară din școala poporală: materialul cel vast și desfăcut în amănunte și subtilități, materialul abstract, dogmele în forma monstruoasă din manualele scolastice de până acum, sistemele științifice și neînțeleasa și apăsătoare memorisare a tuturor acestora; se recomăndă, cu

ce să fie toate aceste greutăți și anomalii înlocuite?

Cum poate d-asa să se desprețuiască „tractatul“, ca cum acesta ar combate „dogmele“ bisericești creștine gr. or.; nu însă „abusurile“, ce le-au exercitat asupra tinerimii școlare „nefericitele metode absurde și varvare, usitate în manualele școlare pentru învățământul religiei de până acum?

Cum poate d-asa să ia „tractatul“ în ironie, ca cum acesta ar cere, să se dea afară din școala populară „sensul dogmelor“ bisericești g. o.; nu însă „formele dogmatice cele abstrase, dar tot deodată și „monstruoase,“ cum se află ele adecă în manualele școlare amintite, și care nu sînt capabile a face școlile populare vre-un serviciu decât a o paraliza în lucrarea pentru ajungerea scopurilor ei?

Cum poate d-asa să se ridă, când vede, că „tractatul“ cerend, ca „învățământul religiei creștine în școala populară să fie îmbrăcat în formă de istorioare din testamentul vechiu și nou,“ — cere, ca cuprinsul dogmelor să se propună copiilor în formă concretă, căci istoria are de fundament fapte concrete?

Sau doară știe dl. N. că dogmele bisericești creștine nu se bazează pe testamentul v. și n.?

Apoi cerend propunerea dogmelor în formă de istorioare evanghelice și din testamentul vechiu, nu cere ca religieuna creștină să se propună în școala pop. așa, după cum s'a propus și împărțit cu oamenii de înșuși autorul ei, „Mântuitorul lumii Christos?“

Cum poate dl. N. să rupă din „tractat“ câteva propoziții singulare, cari exprimă cereri și să le arete onorativ public cetitoriu, ca pe nesce vătămări ale credinței creștinesci; însă pe cele ce se cuprind într-esele, esența lucrului, baza, pe care se întemeiază acele cereri, le retace, le ascunde cu totul?

Nu este scopul d-lui N. a înnegri pe autorii „tractatului“ și a discreditat „tractatul“, înaintea onorativului public român d. e. prin singulare cereri ale tractatului: — (partea II pt. 3. b) „Învățământul dogmatic trebuie scos afară din școala populară.“ (Partea II pt. 3. e) „Deci legarea spiritului de ponderositatea cea nesuportabilă a mărturisirii credinței trebuie scoasă afară din învățământul religiei în școala populară?“

Căci la din contră, cum a putut retăce; cum a putut ascunde din „tractat“ următoarele adevăruri?

(Partea II pt. 3. b) „Copilul își poate face reprezentări și noțiuni vii, chiare și precise numai din intuiții; trebuie dar învățământul școlii populare să cuprindă în sine material concret ori propus în formă concretă.“

„Însă învățământul religiei din manualele amintite este dogmatic; așa dar cuprind în sine materialul abstras, fiindcă dogmele sînt în sine învățături abstrase. Prin urmare materialul învățământului dogmatic nu poate fi nici decum propus în formă concretă; nu se poate nici decum face intuiții, spre a pute fi cuprins și înțeles de — copil.“

„Pentru aceasta învățământul dogmatic trebuie scos afară din școala populară.“

(Partea III pt. 3. b) „Învățăturile lui Christos cuprudeau în sine materialul concret ori propus în formă concretă. Pentru aceasta oamenii, cari îl aușiau, își puteau face reprezentări și noțiuni vii, chiare și precise, despre santele lui învățături. Va să dăcă, le puteau cuprinde și înțelege pe deplin; apoi au și folosit.“

„Așa dar învățământul religiei în școala populară să cuprindă în sine materialul în formă concretă, nu abstracțiuni, nu dogme.“

„Ca să se poată fi cuprins, înțeles și folosit de copil, a căruia minte își poate face reprezentări și noțiuni numai din intuiții.“

Mai departe — (partea II pt. 3. e): „Desvoltarea omului este continuă; procesul ei este infinit. Așa dar și cultura lui să nu pună capăt definitiv.“

„Și fiindcă ținta educației cei ade-

verate, perfecțiunea, zace în infinit, este dar scopul educației, să îndrepteze pe tiner, să se misce spre acea țintă, de și nu să o ajungă.“

„Învățământul trebuie dar să fie acomodată dezvoltării, să țină pas cu dezvoltarea omului; să nu paralizeze prin nici o stavilă procesul ei infinit.“

„Însă învățământul religiei din manualele menționate leagă spiritul cel fraged de ponderositatea cea nesuportabilă a confesiunii credinței de nu se mai poate mișca din loc, și prin aceasta vătămă natura omului, a căreia ființă și valoare se cuprindă chiar în dezvoltarea progresivă.“

„Apoi spiritul omului din calea sa spre perfecțiune, înseamnă atfăta, cât a'l face impotent, de a se avânta spre cel Infinit. Apoi prin decăderea aceasta ajunge de nou în ghiarele și devine car selavul morții cei vecioice.“

„Deci legarea spiritului de ponderositatea cea nesuportabilă a mărturisirii credinței trebuie scoasă afară din învățământul religiei în școala populară.“

(Partea III pt. 3. e) „Fiți desevertșiți. precum și Tatăl nostru din ceriuri desevertșiți este“ — ne învață Mântuitorul lumii Christos.“

„Prin aceasta ne arată, că perfecțiunea zace în infinit; că scopul omului pe acest pământ este, a nisui, a se îndrepta și a se mișca spre perfecțiune. Apoi îndeamnă pe oameni a se avânta, îi înamiază în avântul, în perfecțiunea spre Tatăl Ceresc, cel Infinit.“

„Nu împedecă prin ponderositatea mărturisirii credinței dezvoltarea progresivă a spiritului omeneș.“

„Așa dar nu spoială, nu dresură, ci adevărată cultură și educațiune au fost pentru oameni învățăturile lui Christos.“

„Nu unelte, nu sclavi ai întunecului, ci ființe după tipul și asemănarea lui D-șeu au format Mântuitorul lumii din oameni prin sânta sa religieuna. Asemenea ființe, au însărcinat pe Apostolii și și acestia pe următorii lor, ca învățători, să formeze din oamenii lăsați de D-șeu pe acest pământ, ca să'l prefacă în rain, unde să viețuiască în împărăția lui D-șeu, și de unde să se avânta spre cel infinit.“

„Deci învățământul religiei creștine în școala populară să îndrepteze tinerimea, să o pună pe calea, și să o înlesnească, a se mișca liber și neatârnat spre perfecțiune; însă să nu'l împedecă aceasta prin legarea de ponderositatea mărturisirii credinței.“

Dacă este așa dară dl. N. bărbat onest, conștient, cu temere de D-șeu și cu rușine de oameni, cum l-a putut ierta caracterul dlui să năbușească adevărul cuprins în „tractat“, să'l sugrume, să'l caie în picioare, și apoi cererile lui să le arete lumii, ca pe nisce colți de lup, cari au să roadă rădăcina credinței creștinesci?

Cum de a urmat cu cererile „tractatului“ întocmai ca un fur și tâlhariu, care după ce a ucis, prădat și jefuit pe călătorii, îi scoate cățiva dinți și ese cu ei în public laudându-se, că el a ucis lupul, pe care l-a vădut, că era să le vatăme turma, și — acei dinți sînt colpii lupului. Apoi asteaptă, ca publicul chiar să'i aplaudeze crima comisă!

(Va urma).

rele substituat al cercului Criș. Nu voiu lăsa pe onoratul public cetitoriu a crede întreg cuprinsul acelei corespondențe, ci numai ceace este adevăr; — să nu facem ca Țiganul cu racii în hârtie.

Cu permisiunea onorat d-voastre dle redactor voiu scrie în afacerea alegerilor următoarele:

Precum în Sighișoara — care e reședința comitatului — așa și în întreg comitatul Târnavei-mari, s'au făcut alegerile întregitoare conform ordinului dlui vice-comite Apáthy Péter Nr. 5415/1880. în 6 Septembrie v. a. c.

În cercul nostru electoral al Bărghișului, la care aparțin 21 comune s'au ales patru membri; participând numai 13 alegători Români a rezultat, că s'a ales numai un Român, pe când dacă participau toți Românii din acest cerc, puteau alege cel puțin 2 membrii români, deoarece Românii compun circa jumătate din suma totală a alegerilor din cercul acesta electoral. — Sasii mai circumspecți, ca totdeauna, au luat parte cu puțină excepțiune. Majoritatea, care compune circa 1/4 din suma totală a alegătorilor a voit, a alege un Sas neputându-se uni în persoane, voturile date s'au împărțit, rămănd în fine fără membru, pe când puținii Magiari uniți în membrii propuși au reșit cu 3 membri, veți bine că cu ajutorul Românilor și Sasilor, prin urmare membrii nostri din cercul acesta sînt: d. Szaboszlai Károly, președintele șcaunului orfanal al com. nostru. Tompa László notar primar al comit. nostru, Horváth István preot reform. în Bărghiș și suberisul.

Precum se vede, și se aude, în toate cercurile electorale sînt puținii Români aleși, — dovadă de neinteresarea Românilor la alegeri — căci de pre valea Buii, unde în 10 comune se află și alegători români, afară de profeți și învățători, din un număr însemnat, nu s'au înfățișat nici barem un alegător Român. Ar fi de dorit, ca preoțiștea noastră, care cunoaște și trebuie să cunoască vieța constituțională, să îndemne pre alegători a participa la alegeri, mergend și dânsa cu ei în frunte: căci numai atunci vom pute sta și noi înaintea vijeliilor, ce din și în și ne amerință cu cutropire totală.

Daniil Costantinescu,
paroch gr. or. și membru al com. com.

Toplița română, în 30 August *).
Domnule Redactor! În prețuitul Jurnal ce redigeți Nr. 84 dela 19 Iulie a. c., în rubrica Varietăți în coloana „raport întărziat“ despre venitele balului ținut la prima Martie a. c. în folosul școlii române din Toplița, raportorul se plânce, că venitele aceluiași, cari se urcă până la 70 fl. v. a. ar fi la mâna unei persoane bisericesci gr. cat., care nu ar voi a da nici o socoteală nici a respunde de bani, să'mi permiteți d-le Redactor a da puțin loc rectificării aceluiași raportor.

Ca cassariu concređut de comitetul arangiatoriu am încasat după cum dovedește lista de colecte din bilete 61 fl. v. a., în oferte marinomoase a încurs anume dela dd. Iacobi Gergely 3 fl., Fejer Miklos 1 fl., Giacomuzzi Batista 3 fl., Georgiu Popescu 3 fl., Karacson Gergely 2 fl., Mihail Brătianu 1 fl., Virgilio Giacomuzzi 1 fl., Ioan Popescu 2 fl., Gavril Teran 2 fl., Papp Ferencz 50 cr., Sbarcea Petru 50 cr., Sbarcea Irimie 40 cr., Antal Dumitru 40 cr., Urmanczy Istvan 3 fl., Peter Denes 1 fl., Elteto Alberth 2 fl., Mihail Platon 1 fl., Șarlea 1 fl., Saska Kajtan 1 fl., Miklos Gyula 2 fl., Ioan Lado 1 fl., Ioan Preda adv. 1 fl., Dr. Nemes adv. 1 fl., Dr. Recuciu adv. 1 fl., Dr. Popoviciu Barcianu prof. 1 fl., Grigoriu

*) Noi am primit în 6/18 Sept. Red.

Mateiu 3 fl., Zacharie Boiu 1 fl., Georgiu Vlasi 1 fl., Simion Sbarcea 2 fl., Rozsdás Antal 1 fl., și Ioan Cristea 1 fl.

Suma totală dară a înratelor face 106 fl. v. a. 80 cr., din care subtrăgându-se erogatele de 40 fl. v. a. rămâne venit curat 66 fl. 80 cr. v. a. Această sumă din urmă pe lângă mai multe provocări din partea subscrișului a convenirii comitetului arangiatoriu, spre a o imanuș scaunului școlastic pentru mai departe dispozițiune, imi fu refușată în mai multe cauze de scușări.

Să'mi permită raportorul, dar nu voiesc, fereascăm D-șeu, a pitula aceea sumă, și că nu am publicat până acum rezultatul aceluia bal, singura cauză e, că dl preot gr. or. din Toplița, promiș și propriu subscriș 50 fl., și dl preot din Filia Chirilă Fulea 40 fl., cari până acum încă nuși au împlinit promisiunea. Și astfel rămănd afară cifrele cele însemnate astfelu nici că nu am putut publica rezultatul curat al aceluia bal filantropic, pentru efectuirea căruia mi esprim multămita în numele eforii școlare în persoanele D-lor Ioan Cristea și Ioan Moldovan, cari dacă nu stăruiam de a face pe astă cale ceva venit școlii noastre, deșu nici dl raportor nu avă ocaziunea a se plânce în „Telegraful Roman“.

Binevoiescă onorații Domni, cari au contribuit la acest bal filantropic a priimi profunda multămita în numele eforii școlare din loc.

În fine permiteți'mi dle Redactor a mă folosi și eu de Țisa lauriatului bărbat Alessandri: ori ce promisiune ne împlinită din partea cuiva, dovedește un caracter slab.

Primiți etc.

Simion Sbarcea m. p.,
paroch gr. cat. local.

D-lui Baritiu.

Anunțasem publicului nostru într-o notiță scurtă, că „Observatoriul“ a întrerupt relațiunile cu diariul nostru. Cu acea ocaziune am spus pe scurt, cum se poate într-o notiță, că întreruperea relațiilor a urmat din superarea dlui Baritiu, a redactorului „Observatoriului“, că am publicat apărarea dlui Trombițaș contra atacurilor asupra acestuia și a „oposițiunei“ dela adunarea generală din Turda. Dl Baritiu n'a întrerupt numai relațiile. Dânsul, după cum aflăram mai târziu, într'un lung articol de fond: intitulat „Să se facă lumină“ (lucus a non lucendo), adange în numărul 70 al foaiei Domniei sale, drept colac pe pupăză, un șir tot atât de lung de burlăci, denunțări asupra „Telegrafului Roman“, impenate după datina sa veche, cu laude proprie și vâierări.

Vestea despre această producțiune nouă „literară“ n'a făcut asupra-nici o impresiune. Cunosced obiceșul domniei sale și considerând și bătrânețele dsale, eram hotărâți să da pace.

După ce întempleră ne-a adus la mână și nouș nrul cu „articulul-model“, ne-am schimbat hotărârea, pentru cuvântul, că comicul din articolul din cestiune are și partea sa tragică, acum, ca și la 1866, ca și la 1869 și ca totdeauna de câte ori dl Baritiu este apucat de dușii de a se eter-nisa cu câte o probă de stil, fie în politică fie în literatură. Deci, deșu ceva cam târziu, domnia sa ne silence a perde ceva din prețiosul timp stând de vorbă și cu dânsul.

Dl Baritiu începe de astădată cu anul 1866.

Când articolul dlui Baritiu ar fi mai scurt, noi am fi fost foarte aplecați a'l reproduce întreg, ca să vadă și cetitorii nostri, că dlui n'a uitat nimica din ceea ce a știut și n'a învățat nimica nici din experiențele cele triste ale nați-

unei noastre, nici din ale sale ca individ. Sântem dar siliți, și o repețim, ne pare foarte rău de aceasta, numai se indicăm: că cele două pasaje dintâru din articolul dlui Baritiu sânt dedicate aserțiunilor denunțătoare: că la 1866 și-a propus a nu mai discuta cu noi pentru că... „eram trădați“ și pentru că dsa s'a retras și dela conferențe ca se nu i se mai dăca, „împedecă pe Români ași cere grație în genunchi și a se supune „auf Gnade und Ungnade“. Cui? Nu spune; dar presupunem.

Ne oprim de ocamdată la denunțările aceste.

Di Baritiu speculând la însușirea omenească de a uita, dacă nu a tot publicului, cel puțin a unei părți, reimprespă terțipurile și scorniturile sale politice din timpul, cărui n'au urmat numai patruspărdece ani, dar mai tot atâtea desastre politice preste neamul nostru, desastre, cari în mare parte avem se i le mulțăm și domniei sale.

Ar fi lung registrul acelor faze politice atinse de densusl în cele două pasaje ale articolului seu, când ne-am pune acum se le înregistrăm pe toate. Nu este nici timpul potrivit pentru așa ceva. Greșită sau negreșită procedura sa politică, sântem de credință, că acum se ne gândim cu toții cum se scoatem carul național din nomolul în care se află; dar nu se ne facem împuțări împurutate: „că nu eu, ci tu l'ai înglodat. Însă nici coloanele unui diariu de mărimea diarelor noastre nu permit a intra în materia cea vastă și bogată a trecutului de douăzeci de ani încoace. De aceea, cu toate că sântem provocați, ne vom mărgini cât se poate numai la unele momente din menționatul articol. Ne vom mărgini la acele momente, prin care pieziș și pe din dosul fraselor sucite ni se încarcă în spinare clevețe, cari sântem convinși, că nu le-am meritat. În cadrul confesiunii noastre nu încapem infalibilitatea, și noi nici nu o-am atribuit nici odată, ci am profesat și profesăm simplu convingerile noastre.

„Eram trădați,“ țice di Baritiu și nu voia se împedecă pe Români a ingenuchia și a șicere grație etc.

Înainte de toate trebbe se observăm, că minunat om politic și foarte tare trebbe se fie în convingerile sale bărbatul, care sciindu-se trădat și sciind că Români au se fie duși la ingenuchiare „auf Gnade und Ungnade“, se ascunde țicând: „nu știu, n'am vădut“.

Dacă cumva nu l'ar jigni pe di Baritiu o asemenea nepotrivită, i am spune:

Cavour când s'a vădut trădat de Napoleon și apostrofat de compatrioții sei pentru Nizza și Savoia era mai activ ca totdeauna. Dar... ce drept cine a fost Cavour și cine di Baritiu? Numai în suspiciunări denunțătoare și vaierături este neajuns di Baritiu. În de aceste domnia sa este un adevărat: „gura țice gura m....“. Când se vaieră mai mult: că nu mai poate și nu va mai face nimic, atunci găsescă câte un credul, pe care din ascuns îl împinge la câte o prostie, fie politică, fie de altă natură; atunci te pomenesci îmboldit și împuns cu niscuri sfermituri luate de ici colea pentru un buchet bun de a înnegri pe cineva.

Di Baritiu ne spune, că a fost trădat, fără a spune de cine.

Cine are îndrăzneala, a denunța, ar trebui se aibă și curagial, a spune pe cine și cui denunța. Sau poate memoria nu l' mai spriginesce?

Dacă memoria nu l' mai spriginesce i vom veni noi într'ajutoriu.

Era un timp, când venise apă și la moara noastră politică. Timpul acesta a fost în 1863—1864. Di Baritiu, care a iubit „libertatea“ totdeauna, cum țice în articolul seu, oare trădat a fost,

și cine l'a trădat, ca se se lege de poalele baronului Reichenstein, care venise la Sibiu se dicitze legi pentru a da mână liberă guvernului, se suprime limba noastră în oficiile publice, și se centralizeze până și tribunalele țerii la Viena?

Ca se nu ni se impute, că acusăm pe nedrept, îndreptăm pre acei, ce se vor interesa, la proceele verbale ale dietei transilvane din 1863—1864. Fericitul Papiu Ilarian, ascultând pe atunci din galeria dietei la un discurs de cele cu „doi bani în trei pungi“ de ale dlui Baritiu, a întreat pe un domn de lângă densusl: cine este di care vorbesce acum?“ „Di Baritiu!“ fu respunsul. „Nu se poate, replică semnificativ fericitul Papiu, „eu am cunoscut pe un alt Baritiu, dar nu pe acesta“.

Au urmat schimbările politice din toată Austria, cari nu le am provocat nici noi nici di Baritiu. „Înțelept“ ca tot deauna densusl de o camdată improacă în „Gazeta“, de care dispunea atunci absolut, pe Archiereul nostru, pe unicul, care era între toți Români mai apt se joace un rol politic hotărâtoriu. Di Baritiu însă seamănă cu broasca din fabulă și pătinesce de închipuirea, că densusl e om politic, și încă mare om politic și de boala aceasta, fără leac, patimia și atunci. Fiindcă cu ideile sale de o adevărată confusiune politică vedeă, că e în stare se aducă în confusiune și pe alții, a creșut că el e Cavour, e Bismarek Palaczky și Deak al Românilor.

Care era programa politică a dlui Baritiu în timpul acela? Aceea care e și astăzi: va se țică: în congresele naționale, că uniunea Transilvaniei cu Ungaria nu e treaba noastră; densusl țicea tot în aceleși congrese, că dacă am găsi numai o strungulită (domnia sa iubescă termeni deminutivi, țigănesci) se intrăm în afacerile statului, se o folosim pentru ca mijlocul acesta se deschidem poartă altora și se mijlocim participarea multora dintre Români la zăcerile publice.

Ei bine, ce face acel domn Baritiu după ce năpăstea vine preste Români; după ce Români sânt chemați la dieta din Cluj, cu un termin nehotărît, și după ce, cu toate aceste, acei Români ridică acolo în fața țerii, și în fața lumii protestul cel mai solemn contra legalității acelei diete, cerend că se se convoace una pe baza legilor dietale din 1863—4?

Densusl pe sub mână pune omeni la cale se umble cu o „Carta bianca“ prin țeară, se adune subscrieri și bani, pentru o petițiune la împăratul, mișind unora și altora, că conducătorii archierei s'au lăpădat de conducere și că petițiunea se face cu scirea și învoirea archiereilor. Veți doamne umbra se ajungă densusl conducătoriu. Și ce era se făcă cu petițiunea? Mai întâiu a țis, că are s'o ducă dlui, încă cu cineva, dar mai târziu a trimis'o prin postă, la împăratul. Dar ce era se fie în petițiune? De câte toate, în cele din urmă o parodie a votului solemn dat cu toată demnitatea de regalității și deputații români, ce au participat la dieta din Cluj (1865).

Etă sfărârie politică!

Întebăm acum: cine sânt trădații și cine sânt trădătorii? Întrebăm mai departe cine a umblat se ingenuche națiunea și se o pună la dispozițiune „auf Gnade und Ungnade“?

După ce am reprobat purtarea aceasta a dlui Baritiu — și aceasta din punctul nostru de vedere, doară ne va fi fost permis și fără prealabilă sa binecuvântare — densusl a venit și nea spus nouă și a spus publicului, că densusl este publicist, nu de eri de alaltăeri, ci de ani 31. A făcut pe toți căți erau de părerele noastre, pentru a apăra cauza națională cu demnitate, acolo

unde nu din vina noastră a fost pusă pe tapet: argați de clică*, întrecători de mantauă după vânt*, poltroni fri-coși*, scriitori de pascule*, „asasini moralicesci“ etc., cari nu știu alt ceva de cât de „na leval! na prava!“ ca sergenții muscălesci“. Aceste sânt argumentele „convingătoare“ ale „publicistului de 31“ de pe atunci și de ani 45, când a scris noul seu oracul în nrul 70 al „Observatorului“ din anul acesta.

Ei bine densusl a isbutit atunci se provoace indoieli între Români, ceea ce pe noi nu ne genează a o spune. Vederile noastre au fost ignorate și rezultatele politice profesate de noi, toțma cum le profesă di Baritiu în congresele noastre naționale din anii 1861 și 1863, — paralisate.

Resultatele prevedătoare sale politice le avem acum dinaintea ochilor și credem că nici di Baritiu nu se va mai îndoi de succesele „politice“ sale.

De „triumful“ politic raportat în „conferența“ cu Lonyay nici nu mai vorbim.

Deci cine? cui? și pe cine au trădat? Și dacă astăzi sântem ingenuchiați, cine ne-a ingenuchiaț?

Dacă nu am fi fost provocați, noi tăceam pentru că deosebire în politică, nici nu se poate discuta cu di Baritiu și noi nici nu prea politizăm în timpul de față. De aceea ne și oprim de astădată la cele atinse; spunem însă d-lui Baritiu, că, bucurios i stăm la dispozițiune și cu altele. —

Cum a ridicat di Baritiu și cum n'a ridicat „Gazeta Transilvaniei“ nu e treaba noastră. Vor cei dela Gazetă mai bine. Faptă este că „Gazeta“ ia dat drumul și că ea astăzi prosperează cu mult mai bine decât când o „ridică“ densusl.

Trecem cu atăta preste pasagiul privitoriu la Gazetă și venim la alt moment care ne privesce.

Di Baritiu ne spune că „Telegraful român“ este foaie clericală. Scim ce vrea di Baritiu când se folosesc de arma aceasta, care încât ne privesce este: sabie de scăete, în țeară de cucută, otrăvită în — lapte gros. Di Baritiu crede că cu terminul „clerical“ va orbi publicul ca se identifice și biserica noastră cu cea cărei aparține densusl. De cumva acolo clericalismul exercită vre-o înviorare păgubitoare asupra credincioșilor n'aveam noi se răspundem. Este cunoscut *urbi et orbi*, că în biserica noastră clerul și poporul lucră împreună pe toată scara bisericească desus până jos. Noi n'aveam nici Papă, nici Caesar-papă. Laicii iau parte la afacerile bisericesci în proporțiune de $\frac{2}{3}$. Prin urmare la noi nu poate fi vorba de clericalism din biserica occidentală, care nu permite laicilor decât ascultare și supunere în cele bisericesci. Dacă apărăm noi interesele bisericești noastre nu apărăm numai pe ale clericilor, ci a le poporului întreg, încât aparține bisericești noastre. Clericalismul nostru este așa dară și pentru clericii și pentru laicii cei buni un bun comun al poporului, care aparține bisericești noastre și n'aveam cauză a ne sfi de el.

Nici în privința aceasta nu ne demitem a răspunde până la ultimul cuvânt d-lui Baritiu.

Di Baritiu țice, că n'are se dea samă pentru ce a înființat diariul „Observatorului“. Noi din partene nici că l'am întreat vre-odată. Nici de aceea nu ne am interesat, că pe cine vrea domnia sa se apere în diariul seu. Pentru noi a fost de prisos se ne o spună și acum, pentru că aceasta se vede. Cei ce nu se supun legilor noastre bisericesci și se misuesc a le elude își iau refugiu la springinul coloanelor domniei sale. Lucru prea natural, pentru că numai în coloanele domniei sale este perfectă „libertate“, „legile

etice“ și „de bună cuviință“. Noi am încăput de diariul domniei sale și ne-am bucurat, că la bătrânețele sale și-a găsit un adăpost în „Observatorului“ seu. Însă dacă di Baritiu se amestecă când în filologie, când în filosofie, când în sciințele naturale, din care toate abia pricepe atăta, cât se cere dela ori ce om cu oare care cultură generală; când di Baritiu dă în Alessandri, Măiorescu și în alții de talia acestora, față cu care este un adevărat pigmeu: poate-se atunci oare, ca nimeni dintre Români se nu se scoale pentru a da expresiune indignațiunii?!

Di Baritiu se plânge, că ne bucurăm de desastrele sale familiare. Dacă compătinesce cineva pe di Baritiu pentru desastrele sale, cei dintâru sântem noi, și de aceea l'am și menagiat și am trecut cu vederea toate impunerile câte le-am vădut de doi ani încoace, când prin articuli, când în corespondența redacțiunii „Observatorului“. Însă dacă e vorba de o afacere, unde desastrul este legat de nefericirea multor familii române, care a întreprins vre un lucru sub direcțiunea domniei sale, acesta nu mai poate fi desastru familiar. Acesta este, precum ne o arăta piața Brașovului, un desastru public și cade sub critica publică. Cu toate aceste noi ne am reținut și în privința aceasta de a intra vre-o dată în meritul lucrului.

Di Baritiu este „om născut în libertate“, nu este „sclav“, „prin urmare nici gladiator“. Așa țice densusl în „Observatorului“ Nr. 70. Cu toate aceste densusl încât privesce redacțiunea noastră, abstrage dela legile presei și se întreată, că pe cine mai are „T. R.“ censurător? Noi nu ne-am interesat nici odată de censoredii ulterioari ai „Observatorului“ și nici nu l' dorim, căci e de ajuns procurorul de stat, censorul prevedut de legile statului.

„Întunecimea este prea mare în pregiurul nostru“ țice di Baritiu. Unicul adevăr în tot articolul seu, firesc, încât îl privesce, căci almintrea n'ar pipăi în întunec, ca se suspicioneze foaia noastră: când cu atitudinea noastră politică, când cu vederile noastre literare, mai servindu-se și de cuvinte confidentiale din conversațiuni confidentiale. Chiar și apărarea acelor, cari se bosumfilă de băieții cei resfățați pe cei de alte păreri precum și cei, căror li s'a dat vre un epitet poate meritat sânt, mijloace bine venite în contra noastră.

Acesta este mijlocul din urmă și îl desprețim chiar și când se folosesc di Baritiu de densusl.

Ne pare foarte reu, că di Baritiu acum, ca și de alte ori, când sântem în ajutorul unor evenimente politice de mare gravitate, se tredește, ca din somn, cu articuli ca și cel din cestiune. Sau crede densusl, că prin apucături de aceste acoperă golul desvilit de „individul făimos“ în ceea ce l' privesce ca secretariu al Asociațiunii? Dacă poate, creadă, sau dacă nu poate, ca om al „libertății“, îndrepte ceea ce este de îndreptat.

Domnia sa țice, că nu va mai sta cu noi de vorbă. Rugățul-am vreedată de aceasta?!

Poporul nostru are alte necăsuri. Puțin îl va interesa, cu cine are și cu cine n'are poftă di Baritiu se stea de vorbă. Va regreta însă poporul român, precum regretăm noi, când va vedă, că dint'r'un incident provocat de densusl în Nr. 61, 62 și 63 ai „Observatorului“, tocmai la domnia sa este aplicabil proverbial: „Satul arde și baba se peaptână.“

Făcutu's-a lumină?

Varietăți.

* (Principele Rudolf) a dat în 15 Sept. n. corpului de oficeri dela regimentul de Ulani „Brandenburgiani“

Nr. 11, a cărui șef este el, precum și corpului de ofițeri dela regim. Nr. 2 a granatierilor de gardă „Imperatulul Francisc“ un dejun, la care a luat parte și principele de coroană al Germaniei.

* (Alegeri la congres în arhidiocesa). În cercul I. al Sibiului s'a ales dl. cons. au. în pensiuene Iacob Bologa: în cerc. II. al Sălășiei dl. cons. gub. în pens. Elie Măcelariu; în cercul XX, al Agnăi vice-notariul jud. Ioan Tecoanță.

* (Comitatul Sibiului). Lista virilistilor se va verifica din 25—27 Septembrie n. în cancelaria comitatului și se poate vedea la protonotariul comitatens.

* (Concesiune denegată). Auzim că guvernul reg. ung. a denegat dlui Ioneccu concesiunea, de a da reprezentațiuni dramatice în limba română în teritoriul coroanei ungurești. După ce reprezentațiunea comunală din Budapesta a primit așa de bine, încât cu majoritate de un vot a respins cererea pentru concesiunea unui teatru nemțesc, nu se putea, ca să nu respingă și cererea românească. Românii pot fi mândri de această respingere. Ei sînt din partea guvernului puși pe aceeași treaptă cu Germanii. Guvernul, în numele Maghiarilor, care aceia amenință cu germanizarea. Consecuent trebuie să dicem, că guvernul se teme în numele Maghiarilor și de românizare.

* (Stațiunile de mînzit) în comitatul Sibiului vor fi pe anul 1881 în Petrifalău cu 2, în Slimnic cu 2, în Sibiu cu 2 și în Nocrichiu cu 4 armăsari.

* (Esposiție de poame) se va întregi în Cluj din 28 Octombrie până în 3 Noembrie n. de societatea agronomică de acolo. Doritorii de a participa la această esposiție au să se înșcoțeze până în 15, și dacă voesc a trimite articole la esposiție, să le espedeze până mult în 24 Octombrie n. la secretariatul societății. Premiile sînt: 6 medalii de argint și 19 de bronz, apoi 18 galbini și 18 floreni de argint, precum și mai multe diplome.

* (Un medic cercual) se caută pentru cercul pretorial din Archita. Doritorii de a ocupa postul acesta pot concura la pretura din Cristur până în 20 Octombrie n.

* (Vaporul „Grivița“). Luni 25 August, la 1 p. m., a intrat, după cum cetim în „Farul Constanței“, în portul Constanța canoniera română „Grivița“, venind din spre Constantinopol.

„Grivița“ era așteptată. Autoritatea locală luase măsuri convenite, încă din timp, pentru primirea primului bastiment de rebel român construit pentru marea noastră. Astfel când canoniera fu semnalată, și d. căpitan al portului i' eșise pe mare înainte ca să o întimpine, d. prefect al județului, d. colonel comandant al garnizoanei, d. n.ii funcționari ai diferitelor servicii publice și un numeros public se aflau pe malul de peatră, ce desparte portul de restul mării. Bateria de artilerie sta așezată în fața casarmei intanteriei dominând portul în care toate bastimentele ancorate purtau pavilioanele respective dominate de stindardul român.

Când „Grivița“ se apropia de port trei salve de artilerie o salutară. În același timp musica reg. 6 de infanterie și musica reg. 1 de roșiori cîntînd marșul militar român. Îndată ce canoniera se opri lângă mal, d. prefect al județului, d. colonel comandant al orașului mîierșar pe bord, ca să angureze d. lui locot. colonel Dimitrescu Maican ce o comanda, buna ve-

nire. D. primar oferi pentru bastiment o frumoasă coroană de flori.

Primăria orașului pregătise, pe mal, o masă, echipagiului „Griviței“. D. Loc. colonel Dimitrescu Maican, însoțit de d. n.ii ofițeri și câțiva soldați ai bastimentului descinseră. Se ridicară toate pentru marina română, pentru armată, pentru prosperitatea și mărirea națiunii.

Canoniera „Grivița“ este un frumos și solid vapor cu elice. Va fi armată cu două tunuri de 9 la Galați, unde i se va completa echipagiul. Se crede că este destinată a staționa în portul Constanța.

* (Pesta bovină) după constatări oficioase a erupt în comitatul Somoș.

* (Emigrări musulmane). „Farul Constanței“ dice: La 16 August au plecat cu vaporul englez „Clofild“, pentru Constantinopol: 11 Musulmani și la 18 August cu vaporul francez „Delta“ 74, toți emigrați din Bulgaria.

* (Trenuri perdute). În statele Unite s'a perdut în anul 1878 un tren în nășipul din Chioivu Creek și nu s'a mai aflat. Acuma decurînd a perit asemenea un tren cu totul fără leac de urmă în ținutul dela Canas-City, trecînd locomotiva prin localitatea Monotony pe un timp, când se descărcase asupra ținutului întreg un orcan teribil cu rupturi înfricoșate de nori. S'au spesat la 2500 de dolari cu cercetarea după trenul acesta, dar în zădar, trenul nu se află nicăieri. Se presupune, că s'a prăpădit sub surupături de dealuri și dus apoi de apele cele mari, cari au curs de pe munții din pregiur.

Bursa de Viena și Pesta din 18 Septembrie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	108.90	108.70
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	81.70	82.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	98.30	97.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient ung.	86.—	85.50
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	123.—	123.75
Obligațiuni ung. în clausulă de sorșiri	95.25	95.25
Obligațiuni urbariale temeșane	94.25	94.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșiri	93.75	93.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșiri	93.25	92.75
Obligațiuni urbariale transilvane	94.—	94.25
Obligațiuni urbariale croato-slavo-venice	94.50	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea țecmei de via	95.50	94.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	72.15	71.10
Datorie de stat în argint	73.20	73.40
Renta de aur austriacă	88.—	88.30
Sorși de stat dela 1860	131.25	131.50
Acețiuni de bancă austro-ung.	820.—	823.—
Acețiuni de credit austr.	206.30	205.40
Acețiuni de bancă de credit ung.	255.—	255.50
Sorși ungurești cu premii	110.—	110.50
Sorși de regularea Tisei	108.25	108.50
Argint	—	—
Galbin	5.64	5.66
Napoleon	9.40	9.41
100 marce nemțeci	58.10	58.20
London (pe polița de trei luni)	118.10	118.10

Economic.

Sibiu 17 Septembrie n. Pro hectolitru: Grâu 6.50—7.50; grâu scăreț 5.—6.; sęceară 4.80—5.20; orz 4.10—4.50; Ovės 1.70—2.10 Cuceruz 6. 4.80—5.20; Mălaiu 6. 7.—8.; Cartofi 6. 1.60—2.; Sēmăntă de cânepă 6. 7.—7.50; Mazere 6. 6.50—7.50; Linte 6. 9.—10.; Fasole 6. 6.—7 pro 50 chilo: Făină de pîne 6. 6.; Slănină 6. 36.—38.; Unsoare de porc 6. 37.50—40.; Sęc brut pro 50 chilo 6. 30.—32.; Sęc de lumină 6. 28.—25.; Luminări de sęc 6. 28.—29.; Săpun 6. 19.—20. Fân 50 chilo 6. 0.80—1.; Căneapă 60 chilo 6. 17—19. Lemne vērtoase 6. toc pro metru cubic 6. 3.—Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 46.—cr.; Carne de vițel 36—50 cr. carne de porc 46—50 cr.; carne de berbec 24—26 cr.; ouă 10 de 20 cr.

Mediș. 16 Septembrie n. Pro hectolitru: Grâu 6.50—7; Grâu scăreț 6. 5.50—6; Sęcăruș 6. 5.—5.25; Ovės 6. 1.75—2.; Cuceruz 6. 4.—4.50; Sēmăntă de cânepă 6. —; Fasole 6. 6.—7; mazere 6. —; Car tofi 6. 1.50—1.70; Fân 6. 1.—1.20; cel vechiu; cel nou 6. —; Căneapă 6. 30.—32; Slănină 60 chilo 6. 66.—; unsoare de porc 6. —70; Sęc de lumină 6. 38—50; Spirit pro grad cr. 11½; carne de vită pro chilo 44 cr. carne de porc 48— cr. carne de vițel 46 cr.; carne de berbec 28 cr.; ouă

6 de 10 cr. Tergul de astădată așa fu de plin cu căre cu bucate și alte fructe încă și stradele din apropierea pînăi erau ocupate. Prețurile s'au mai chinat. Timpul escelent.

Extras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitățiuni: în 30 Septem. imob. lui Dionisiu Kerekes în Șarosul ung. (judec. cerc. Sămărtin); în 5 Oct. și 6 Noemv. imob. lui Benjamin Fülöp în Aldoboli (judecăt. cerc. Sângiorz); în 20 Noemv. și 20 Decem. imob. lui George Simeon în Kelemenelke (trib. Oșorhei); în 30 Oct. și 30 Noemv. imob. remasului după Iacob Tochină în Sevesteni (judec. cerc. Făgăraș); în 23 Sept. și 23 Oct. imob. lui Teodor Veronica Azbey în Gherla (judec. cerc.); în 19 Oct. și 19 Noemv. imob. soției lui Lazar Prașca în Sibiu (trib.); în 2 Noemv. și 2 Dec. imob. lui Dumitru Medes în Cerghidul-mare (judec. cerc. Aiud); în 28 Sept. imob. soției lui Nicolae Scumpu în Boian (judec. cerc. Sămărtin); în 20 Oct. și 20 Noemv. imob. lui Martin Theis în Hamba (trib. Sibiu); în 30 Sept. imob. baronului Pavel Szentkierszty în Bon (judec. cerc. Sighișoara).

Nr. 54—scol. 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din subsemnatele comune bisericicesci ale protopresbiteratului gr. or. al Bistriței se eserie prin această concurs până la 28 Septembrie a. c. v.

1. Pentru postul învățătoresc din comuna Borgo suseni cu salariu anual de 100 fl. v. a. cuartir și lemne.
2. Pentru postul învăț. din comuna B. Mijloceni cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne.
3. Pentru postul învăț. din comuna Blașfalău superior cu salariu anual de 100 fl. cuartir liber și lemne de încălziți.
4. Pentru postul învățătoresc în comuna Căila cu salariu anual de 100 fl. cuartir și lemne.
5. Pentru postul învăț. în comuna Șimotelnic cu salariu anual de 100 fl. cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au de ași substerne suplicele instruite cu documentele recerute prin stat. org. până la datul sus insemnat subsemnatului oficiu presbiteral. Oficiu presb. gr. or. al tract. Bistriței. Borgo-joseni, în 24 Aug. 1880. În conțelegere cu comitetele scolare concernente.

Ioan Buzdug m. p.,
adm. protop.

Nr. 1. 1—3

CONCURS.

Devenind vacant un post de învățător la școala confesională din Pianul de sus protopresbiterul Sebeșului, se eserie concurs pentru ocuparea acestui a cu termin până la 28 Septembrie 1880 st. v.

Salariul învățătorului e pentru anul prim de probă 200 fl. v. a. cu prospect de a se înbunătăți după întărirea definitivă a învățătorului; Cuartir și lemne pentru foc 2 stângini.

Doritorii de a ocupa acest post au ași adresa suplicele instruite după statutul organic și a regulamentului congregual din 1878. la Oficiu protop. gr. or. în Sebeș până la termin.

Dela concurenți se asteaptă, să se prezente în vre-o duminică sau sęcătoare în biserica spre ași arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericicesc.

Pianul de sus în 1 Septem. 1880.
Comitetul parochial
În conțelegere cu protopresbiterul.

Nr. 191 adm. prot. 1880.

CONCURS.

Devenind vacantă stațiunea învățătorescă la școala gr. or. din co-

muna Tătăresci pentru ocuparea acesteia se eserie concurs cu termin până într'a 28 Septembrie st. v. 1880.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

- I. În bani gata 100 fl. plățiți în rate lunare.
- II. Grădină de legumi lângă școală.
- III. Lemne 4 orgii, din cari are a se încălzi și școala.

Doritorii de a ocupa acest post au ași asterne concursese, până la terminul sus indicat oficiului protopresbiteral în Gurasada conform „Statutului Organic“ și a dispozițiunilor congreguale.

Gurasada, 3 Septembrie 1880.
În conțelegere cu comitetul parochial.
Alecsiu Olariu m. p.,
adm. protopopesc.

CONCURS.

Devenind vacant postul de învățătoriu secundariu la școala confesională gr. or. din Poclaca, protopresbiteratul Sibiului I-ii, pentru întregirea acestui post se eserie concurs cu termin până la 20 Septembrie anului curent st. v.

- Emolumentele sînt:
1. Salariu anual de 210 fl. v. a. solvind în rate din alodiu comunal.
 2. Cuartir liber, și folosirea grădinei scolare.
 3. 3 orgii de lemne în natură pentru încălziți.

Doritorii de a ocupa această stațiune avînd a se prezenta în biserica în vre-o Duminică s'au sęcătoare înainte de alegere, au ași trimite suplicele lor instruite cu documentele prescise de „Statutul organic“ și a regulamentului provisoriu“ din anul 1878 oficiului presbiteral gr. or. al tractului Sibiului I până la terminul indicat. Alesul va avè se fiină o strănă în biserica în dumineci și sęcători în decursul anului.

Poclaca în 31 August 1880 st. v.
În conțelegere cu oficiu presbiteral.

2—3 Comitetul parochial.

Nr. 32. 2—3

CONCURS.

La școala normală gr. or. română din Oraștie se deschide concurs pentru următoarele posturi învățătoresci:

1. Două posturi de învățători cu salariu anual de câte 300 fl. și cuartir liber.
2. Un post pentru o învățătoareasă cu salariu anual de 300 floreni.

În lipsa de concurențe calificate se va conferi acest post unui concurent — învățătoriu, care va avè calitățile recerute pentru ceilalți doi învățători.

Pre lungă salarie de 300 fl., fiecare învățătoriu va mai avè câte trei stângini de lemne, din cari înșe sînt de a se încălzi și localitățile de școală.

Învățătorii, care va putè conduce chorul în biserica, va primi o remunerățiune de 50 fl. pe an.

Unul dintre învățătorii se va alege și întări de director conform regulamentelor în vigoare.

Acesta pentru agendele de direcțiune va avè un adaus de 150 fl. pre lungă salariul anual.

Concurenții au de ași instrui suplicele lor conform „Statut. organic“ și a regulamentului din an. 1878, în special au de a documenta, că au absolvat studiile pedagogice și au susținut esamenul de calificățiune. Cei cari vor arăta mai mari calificățiuni de cât aceste, vor fi preferiți.

Suplicele astfelii instruite sînt de a se adresa până în 25 Septembrie*) a. c. st. v. la comitetul parochial în Oraștie. (Broos, Szász-város).

Oraștie, 4 Septembrie 1880.

Comitetul parochial.

*) În Nr. 105 din eroare s'a pus 14 Septembrie.